

165 років
від дня
народження

Марія Башкирцева

Про неї знають більше у Франції, ніж удома.

Марія Башкирцева – українська художниця, картини якої виставляють у найкращих галереях світу.

Писала під впливом творчості живописця Жуля Бастьєн-Лепажя. Перша українка, чії картини придбав Лувр. Інтелектуалка, яка знала кілька іноземних мов і з юних літ захоплювалась Платоном і Аристотелем, читаючи їх в оригіналі.

Аристократка, красуня й модниця,
водночас – феміністка:

«Народившись жінкою, я виснажила енергію на суперечки з долею»

Вона була зіркою паризької богеми: про неї пліткували, нею захоплювалися...

Народилась Марія 23 листопада 1858 року у селі Гавронці, що на Полтавщині, в родині заможних землевласників. Після розлучення батьків, почались мандри Україною, а згодом і Європою.

Мусю (так звали її рідні) в родині обожнювали, виконували будь-які забаганки. Дві гувернантки вчили малу мовам, грі на фортепіано та малюванню.

Однією з причин переїзду до іншої країни стала хвороба майбутньої художниці. У 16-річному віці Марії поставили діагноз – туберкульоз.

Про Україну дівчина пам'ятала небагато. У 1876 році вона відвідала Батьківщину, гостювала в полтавських маєтках. У щоденнику залишився запис:

«За красою саду, парку, споруд Диканька може позмагатися з віллами Боргезе і Доріа в Римі! Дуже шкода, що в світі навіть не підозрюють про існування цього місця».

Маєток Кочубеїв у Диканьці

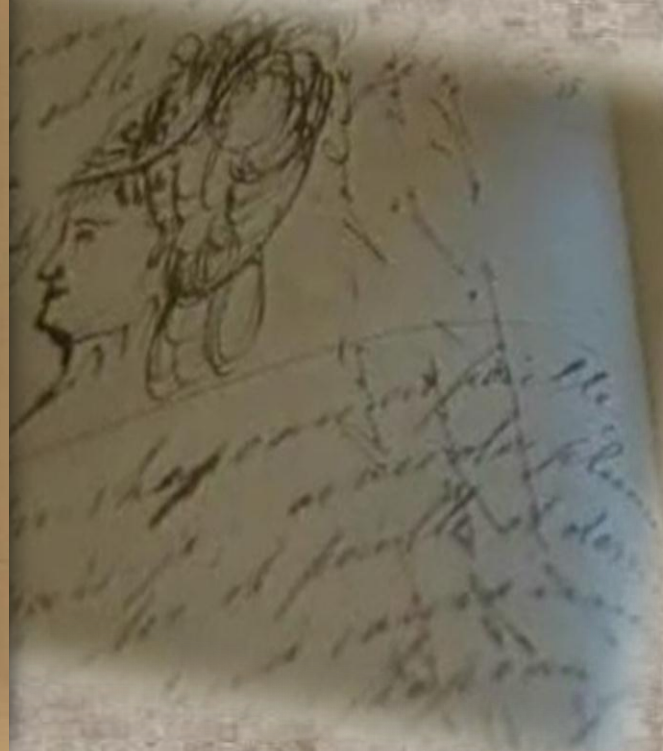
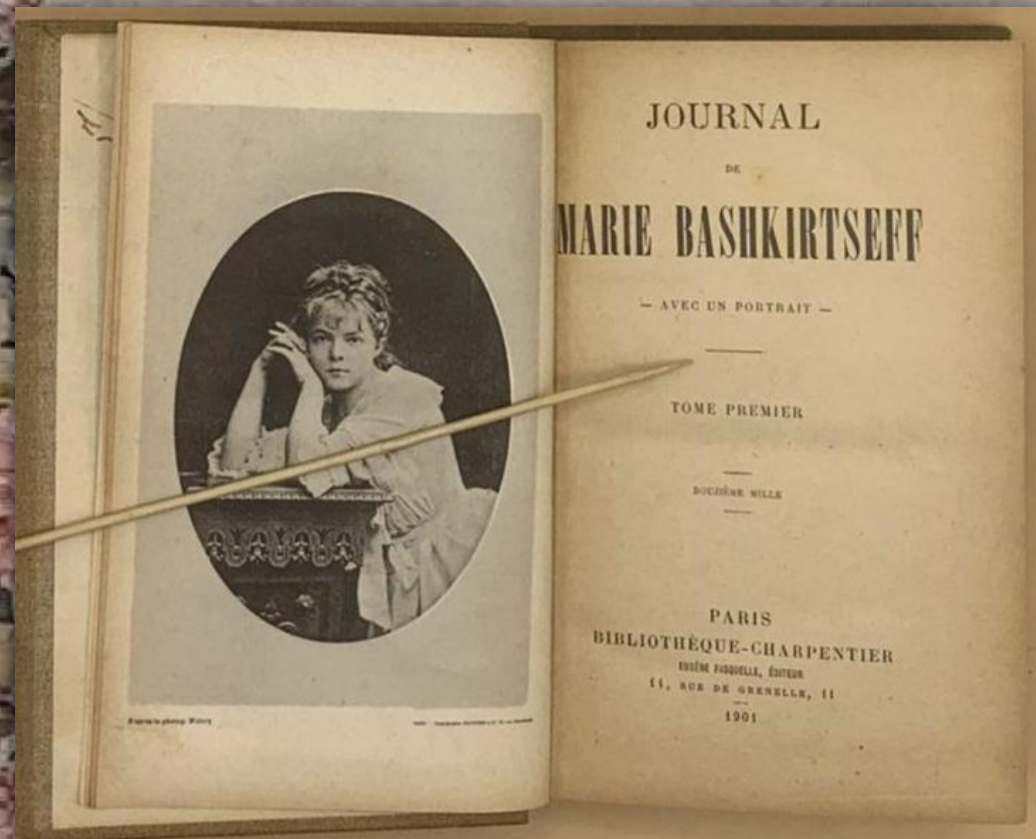

Марія дуже гарно співала, мріяла стати співачкою, годинами займалася музикою, але туберкульоз давався в знаки. Зрештою вона втратила голос. Але це не заважало їй грати на багатьох музичних інструментах.

Відома Марія Башкирцева і як авторка знаменитого «Щоденника», який вела з 15-ти років французькою.

Щоденник вражає своєю відвертістю і щирістю.

Марія остаточно вирішила стати художницею. У вересні 1877 року вона вступила до приватної Академії живопису Жуліана. Це одна з кількох художніх шкіл, де допускали до занять жінок.

Працювала Марія наполегливо і вже через рік отримала золоту медаль майстерні. Після цього почала демонструвати свої картини у відомих французьких салонах. Рік за роком вона завойовувала золоті медалі, славу, визнання і серця парижан.

«Автопортрет»

Викладачі дивувалися, що в такому юному віці вона вже стала професіоналом. На той час Марії було лише 19 років.

Загалом Марія Башкірцева створила понад 150 полотен, 200 малюнків та ескізів і кілька скульптур. Особливо вдавалися їй портрети й жанрові сценки.

Сама художниця у своєму щоденнику писала: «Радості від перемог немає, тому що це досягнуто тривалою та копіткою працею, в них немає нічого неочікуваного, я відчуваю себе на шляху до більш високого і досконалого, і створене вже не задовольняє».

Марія Башкирцева
за роботою.

«Якщо я не помру молодю, я сподіваюся залишитися в пам'яті людей як велика художниця, але якщо помру у розквіті, я хотіла би видати свій щоденник, який не може не бути цікавим», – так написала мисткиня менш як за півроку до своєї кончини.

Хвороба забрала її життя 31 жовтня 1884 року, поховали Марію у Парижі.

Незважаючи на те, що її творчий доробок був набагато меншим, ніж міг би бути, ім'я художниці викарбували на французькій статуї, яка символізує безсмертя, поряд з іменами найвизначніших французьких діячів культури.

На жаль, сьогодні її картини – рідкість. Окрім тих, котрі збереглися у музеях, всі інші були знищені в часи Другої Світової війни внаслідок бомбардувань.

Твори Марії Костянтинівни зберігаються в музеях Франції, Голландії, США, України. У Німці в музеї Шере існує зал Башкирцевої.

Твори мистецтва

Особистість художниці викликає дуже багато суперечок. Одні вважають її геніальною особистістю, яка за такий короткий час так багато подарувала світу. Її щоденником зачитуються і сьогодні. Інші ж вважають, що вона була розбещеною, егоцентричною, самозакоханою дитиною.

Варто зазначити, що вона таки походила з багатії сім'ї, її оточувала розкіш і вона могла дозволити собі усе, що хотіла.

Хвороба в такому молодому віці і усвідомлення приреченості не могли пройти безслідно для 16-річної Марії.

Гі де Мопассан сказав про Марію Башкирцеву:

«Це була єдина Троянда в моєму житті, чий шлях я всіяв би квітами, якби знав, що він буде таким яскравим і таким коротким!»

